

Nočni obisk

Dogodek med dvema prijateljema

Da se ne bo zopet kdo čutil prizadetega izjavljam, da se je vršila ta zgodba že pred 50 leti v ameriškem mestu Jaksonvilleju, Ga.

V nemškem restavraciji sta posedala pri dveh kozarcih porta že več let vsak večer mister Broun, predsednik pokrajinske bolniške blagajne in dr. Smith, šef-zdravnik istega podjetja. Lahko je bil nimen posel in jima ni žulil možganov. Okoli petstokrat je vsak pritisnil faksimile svojega podpisa na akte, kamor je pokazal tistik. Pokadila sta pri tem poslu dvojce trebušastih smotih in udano čakala, da je zapel signal za odmor.

«Ah,» je prevahil mister Broun svoje okorno telo na stolu in točil v tankem, dolgočasnem curku rdečino v kozarec.

«Yes!» je pritrdil dr. Smith in srehal premišljeno iz kozarca, da je žuborelo, kakor bi tekel plah potokček čez proden kilec.

«Doktor Smith, k bolniku vas kličejo!» ga je zmotil v tem blagoslovnem opravilu natakari.

Dr. Smith je postavil trdo kozarec na mizo in revnil: «Nkoli nima človek miru! Kar vsak večer te kličejo!»

«Yes,» je pritrdil z nasmeškom mister Broun, Natakari se je namuznil:

«Dve leti sem že tukaj, pa vas sedaj prvič motijo...»

«My country, my business! (Moja dežela, moj posel!)» je ošinil doktor natakarija z ukorljivim pogledom in pristavil:

«Recite, da me ni!»

«Kako naj to rečem,» je razprl prste natakari, «ko vas pa služkinja vidi. Tamle pri vratih stoji.»

Dr. Smith si je natakari zlat ščipalnik na svoj višnjevo nakuknjel, ko kumara nagibančen nos, pogledal v tisto stran in pomignil z glavo. Od vrat se je odlučila mlada služkinja in pristopila bliže:

«Doktor, naša gosna je omedlela.»

«Kje pa stanujete?» je vprašal doktor Smith.

«Washington Street 2, prvo nadstropje, je.»

«Pridem takoj!» je prav prijazno rekel zdravnik.

Ko je izginilo dekle za vrati, je dr. Smith počasi vstal in menil, ko je lezel v površnik: «Menda ne bo od blagaine. Naši ne stanujejo na Washington Streetu in ne v prvem nadstropju. Greš lahko z menoj, da se izprehodiš,» je povabil seboj mistra Brouna.

Zunaj je čakalo dekle in se jima pridružilo.

«Zakaj pa so klicali baš mene, ko je toliko drugih zdravnikov?» je vprašal doktor Smith.

«Že pri treh sem bila, pa ni nobenega doma. Vprašala sem policmana, pa mi je rekel, da sedite vsak večer v restoranu. Mislim, da ne bo gospod hud, saj mi je naročil, da naj pripeljem kogarkoli, le od blagajne nobenega» je gostobesedno hitelo dekle.

«Yes» je zagodel mister Broun, da je pomagal Smithu iz zadrege.

Komaj dobro minuto je počakal mister Broun na pločniku, ko se je že pokazal dr. Smith med vrati in odprl dlan: v njej je ležal desetdolarski papir.

«Hudo?» je sočutno vprašal mister Broun.

«Diskrecija!» je važno dvignil doktor Smith desnico. «Lahko bi šel z menoj, mister Broun, na požirek.» je povabil tovariša v bližnji bar.

Ko sta izšla dva kozarca, je ušel mister Broun pogled na zlato steklenico šampanca in menil: «Tudi šampanec imajo...»

«Kar naroči!» je rekel dobrohotno doktor Smith.

Mister Broun je naročil. Ko sta izšla prvi kozarec, je sledil doktor Smith z jezikom: «Yes!»

Brž je bila prazna steklenica in je vprašal mister Broun: «Drugo?»

«Kar naroči!» je mirno pritrdil doktor Smith. Mister Broun je hvaležno pogledal svojega radodarnega gostitelja in naročil.

Ko sta izšla, je bila že pozna ura. Dr. Smith je položil na pult nikelinast kvoder (četrt dolarja) in rekel točlicu: «Dva kozarčka.»

«...in dva šampanca» je obzirno pristavil točlicu.

«Nisem naročil,» je odvrnil doktor Smith.

«Yes!» je dejal mister Broun, potegnil desetak in plačal.

Tri večere sta sedela prijatelja vsak pri svoji mizi v restoranu. Četrti večer pa ju je že spet našel pri skupni mizi.

«Business (poslovna zadeva)» je menil mister Broun in prisedel.

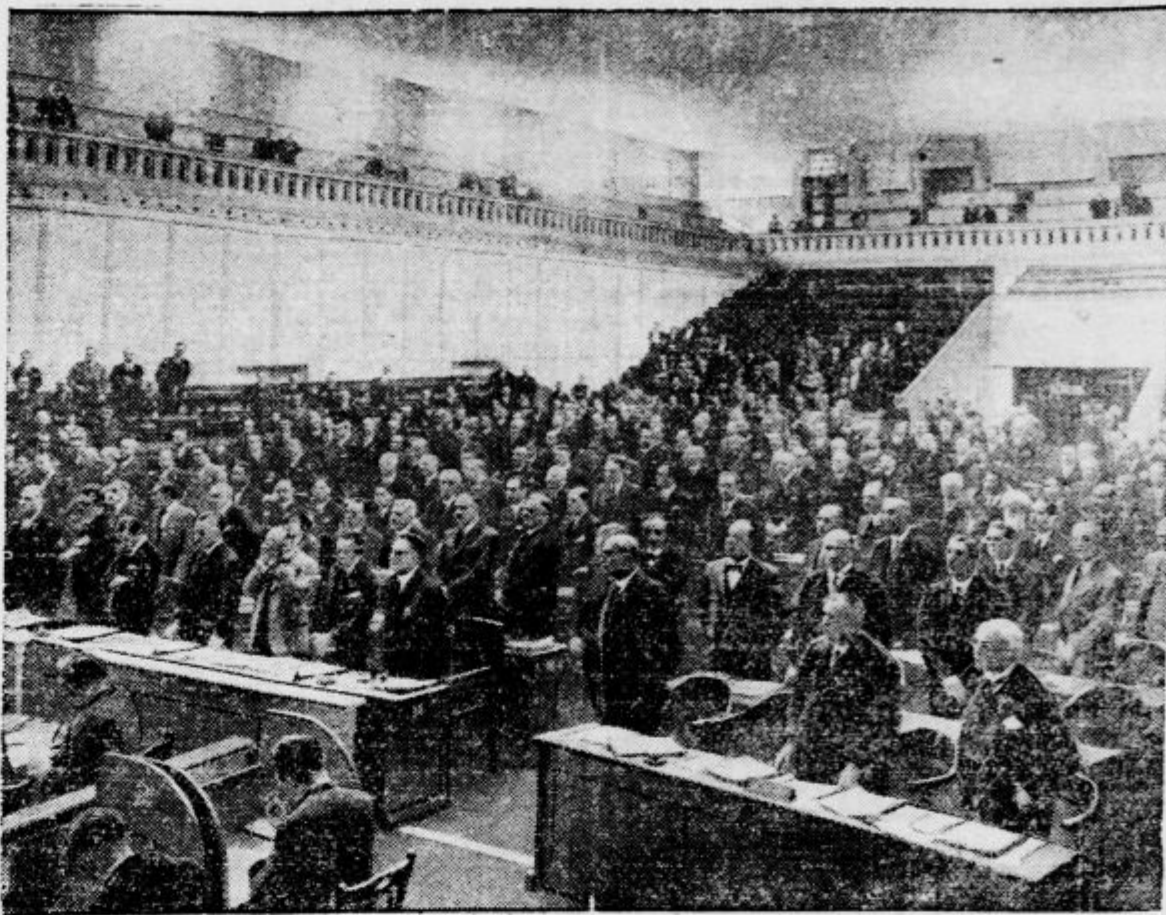
«Yes!» je odvrnil doktor Smith in prelil žuboreči potokček preko svojih zob. Pa sta bila spet prijatelja.

Janko Kač.

Človeka lahko kupiš za kos kruha, češče tudi z lepo besedo, toda ne prodajajo se lopovi, nego lopovi kupujejo ljudi.

Nekateri trde, da so nehvaležni lahko samo manjvredni ljudje, zopet drugi pa, da so hvaležni le slabici; gotovo pa je, da so slabici tisti, ki pričakujejo hvaležnosti in so dobri le zaradi tega.

Otvoritev mednarodne konference dela

Pogled na otvoritveno sejo mednarodne konference dela v Ženevi. Slika je posneta v trenutku, ko je skupščina počastila spomin dveh umrlih članov konference dela. Konference se udeležuje po svojih zastopnikih 46 držav

Ocarinjenje nafte pred sodiščem

Za nič manj ni šlo kakor za 20 milijonov kilogramov sirove nafte, in pravijo, da so državne koristi oškodovane za velikanke zneske.

Državni tožilec je predložil okrožnemu sodišču za mesto Beograd predlog, da se proti bivšemu načelniku carinskega oddelka v finančnem ministrstvu, Slobodanu Gjakoviću, ki je bil pred kratkim premeščen v Banjaluko, in Petru Borisavljeviću, inženjerju kemije in šefu tarifnega oddelka, uvede kazenska preiskava. Obtožuje ju, da sta 23. junija 1930 izdala naredbo, s katero sta nalagala carinikom, da do nadaljnjih odredbe ne dostavljajo carinskemu oddelku na vpogled sirove nafte in ostanke sirove nafte na superanalizo, temveč da vzorce hranijo mesec dni od predložitve deklaracije v carinarnici in v primeru, da ni spora, te vzorce vrnejo lastnikom.

Državni tožilec smatra, da se je s to naredbo zakrivilo kaznivo dejanje po § 386 kazenskega zakona v zvezi s § 393 kaz. zakona. Ta predlog za uvedbo kazenske preiskave pa še ni postal pravomočen, ker mora o njem še razpravljati sodni svet, a če bo predlog odobren, bosta imela Gjaković in Borisavljević pravico pritožbe na višje sodišče. Državni tožilec pa je obenem tudi zahteval za oba obdolženca preiskovalni zapor, toda preiskovalni sodnik je to zahtevo odbil. Na pritožbo državnega tožila je sodišče potrdilo ukrep preiskovalnega sodnika in se bosta Gjaković in Borisavljević zagovarjala na svobodi. Oba sta že bila prvič zaslišana. Njune izpovedbe pa se v prid nadaljnje preiskave smatrajo za tajne.

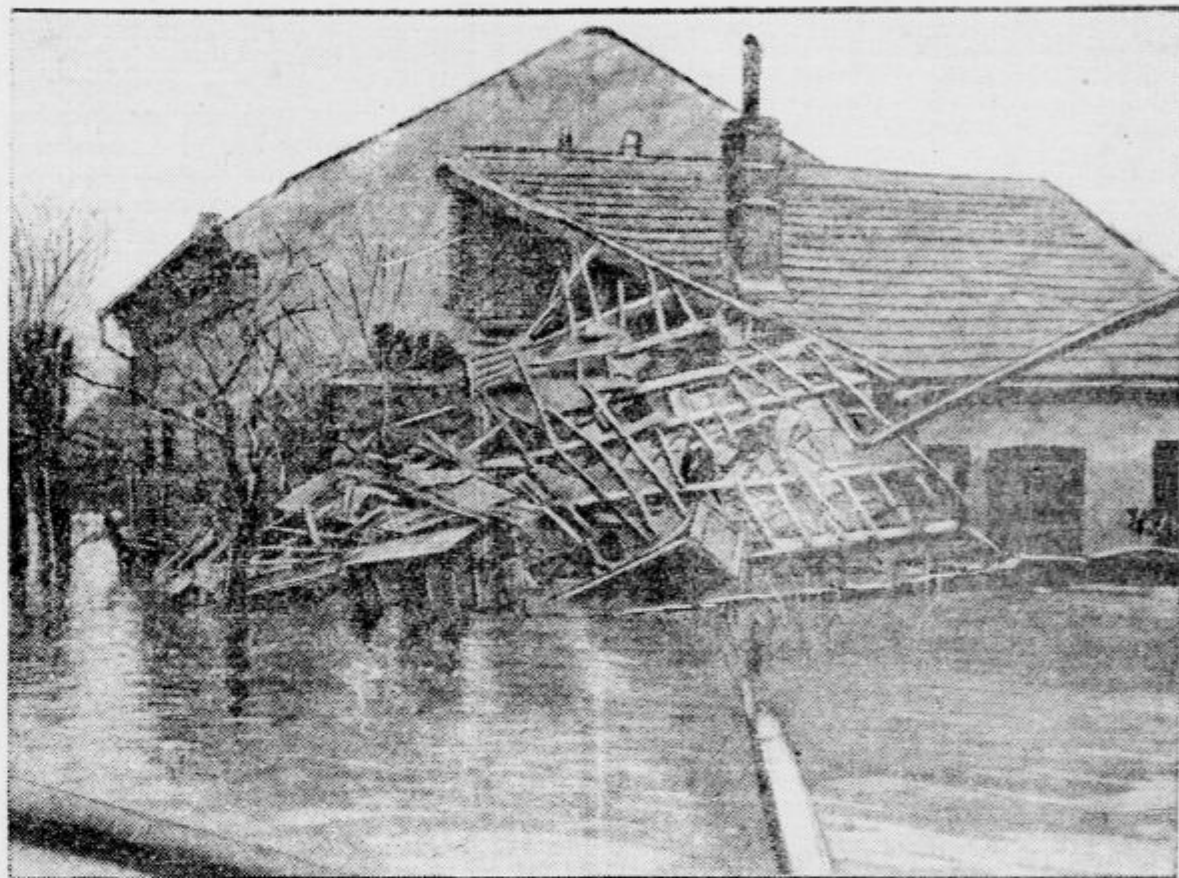
Plombaška afera v Bolgariji

Sofija, 16. aprila.

Ko so v Beogradu nedavno razkrili, da so neki trgovci in mlinarji naročili v Budimpešti ponarejene plombe »Privilegirane družbe za izvoz deželnih pridelkov«, s katerimi so se plombarile vreče moke, namenjene prodaji, s čimer je bila znatno oškodovana država, so nekateri bolgijski listi hitro pograbil to stvar, da so »dokazovali« z njo, kako »nezdruživo« razmere vladajo v Jugoslaviji. Zadeva sama se je v Beogradu prav kmalu razčistila, in kakor je poročalo tudi »Jutro«, so krivci že dobili od beograjskega okrožnega sodišča svojo kazen, ki se pa še najbrž poveča in poostri, ker je državni tožilec vložil priziv in zahteval revizijo procesa. Skodoželjnost bolgijskih listov pa je v tem tudi dobila svojo — kazen.

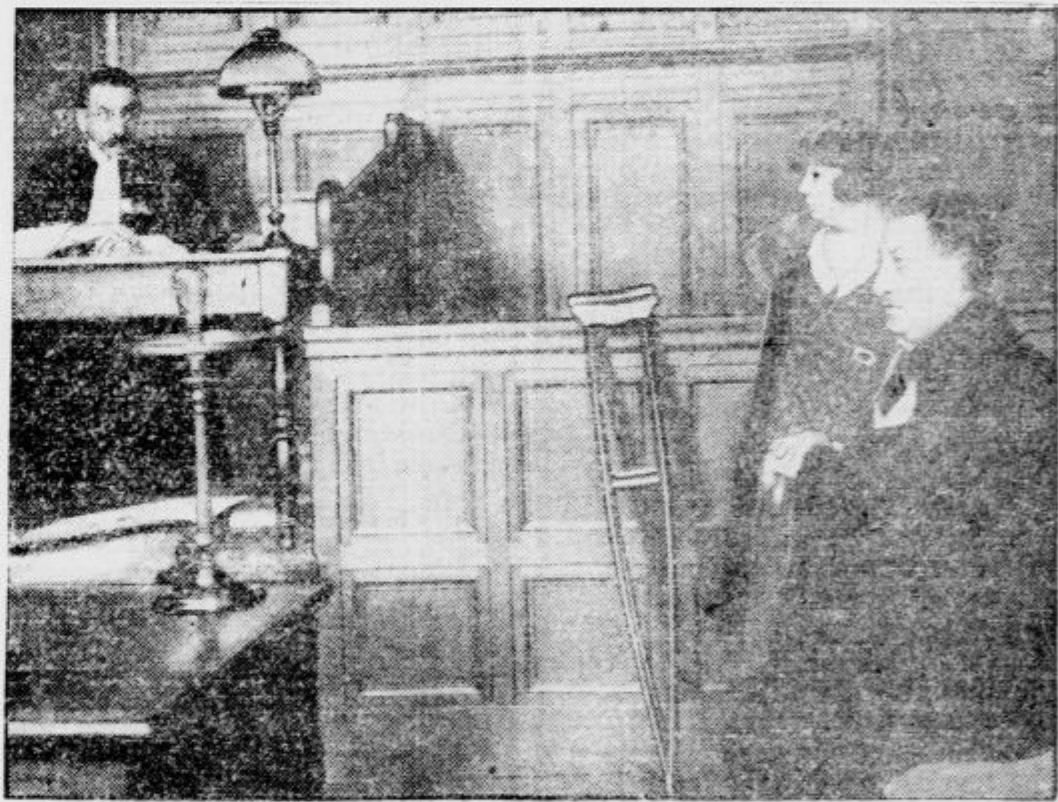
Kakor poroča zemljedelsko »Vreme«, so organi direkcije za nakup in izvoz hrane v zrnju odkrili velikansko korupcijsko afero v trgovini z moko. Mlin »Orijent« na železniški postaji Levski je sistematično tihotapil ogromne količine moke s ponarejenimi etiketami.

Da bi razkrila to tihotapstvo, je direkcija »Hranoinosna« odredila revizijo deklariranih živil in navzočih količin. Kaker poroča »Vreme«, sta inspektorja G. Serjakov in G. Petrov zakrivala dejanski položaj, in je razvidno, da sta onadva sama dajala navodila in nasvete, kako se brez nevarnosti

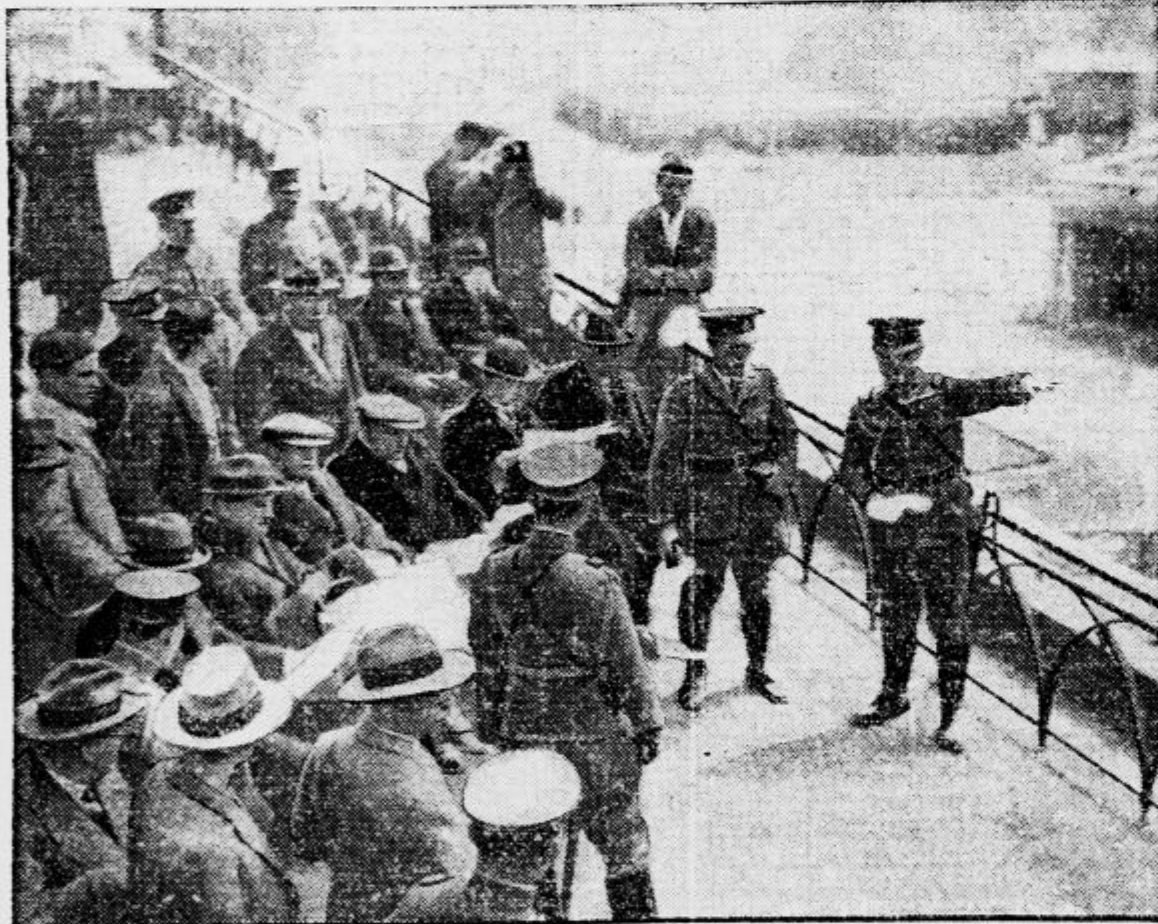
Zadnje poplave v Besarabiji so povzročile ogromno škodo. 12.000 ljudi, katerih hiše so uničene, je brez strehe. Velikanska plodna ozemlja so pod vodo. Slika kaže razdejano vasi Mikalaki

Nove senzacije v procesu Hanau

Francoška spekulantiinja madame Hanau (desno) med procesom. Madame Hanau, ki so jo nedavno ponovno zaprli zaradi tatvine nekega tajnega dokumenta, je na obravnavi težko

Mandžurska komisija na delu

Komisija Društva narodov ogleduje v Šanghaju kraje, kjer so se vršili srditi boji med Kitajci in Japonci. V sredi (sedev v prvi vrsti) od leve proti desni: General Mc Coy, predsednik komisije, Carl of Lytton in dr. H. Schnee, bivši guverner nemške vzhodne Afrike

Jaroslav Hašek:

Ločitev gospoda Solivarja

Vsi smo vedeli, da je gospa Klara Solivarjeva ravnila s svojim možem približno tako, kakor je v srednjem veku ravnal krvoločni tatarski kan Tamerlan s krščanskimi sužnji. Gospod Solivar pa se je zmerom prijazno smehljaj in kadar je pogovor nanese na njegovo žalestno usodo, tedaj je vselej odločno zavračal naše trditve, da se je tiranije ne bo nikoli otresel.

«Ženske,» je dejal, «so dolga stoletja ječale v robskih verigah, v katere smo jih moški uklenili. Ker pa hočem vsaj nekoliko popraviti krivico, ki se godi ženskemu spolu, si prepovedujem sleherno napačno tolmachenje mojega ravnanja. Nič ne tajim, pod ribam in celo rad ga ribam, prav tako, kakor rad pomivam posodo in pospravljam stanovanje: ali pa mogoče ne žrtvujejo stotisoč, ne, milijoni žena svojih poslednjih moči, da grozoviti mož ob svojem povratku najde doma vse v redu? Tisoči žena, ki so dosti šibkejši od mene, se mučijo s pranjem in vlačijo premog iz drvarnice; ali naj mar tudi moja žena vse to dela, jaz naj pa med tem sedim na zofi in gledam? Z veseljem se zmerom lotim dela, celo s perliom sem kmalu gotov, premog nosim in tako povračam dolg, ki ga moški dolgujejo ženskam za vse brezmiselno poiznanje, ki smo jim ga prizadejali in ki jim

ga prizadevali močje mnogih narodov šedanes. Pri Kitajcih je ženska navadna sužnja, katero lahko vsak zadavi, (pri tem se je pomembno smehljaj) in jaz, moški, ki ve, kaj so vse ženske pretrpele, naj se spramem hodilo na trg kupovat, zakuriti, pripraviti kosilo, to ali ono skuhati? Ali pa morda mislite, da bom kakor kak Indijanec šel na lov, se vrnil k pogrnjeni mizi, mradral ženo-sužnjo z nogami in jo prodal naprej, če mi skuhana jed ne bo všeč? (Spet se je prijazno nasmešnil.) Zares prav rad nadomeščam svojo ženo in s temi službami odplačujem stare moške dogove. Pravite, da me pretepa? Kaj so delali stari Germani s svojimi ženami? S pasjimi biči so jih pretepali. In kaj delajo ruski mušiki? Žene pretepaajo, da je veselje. (Zmagoslavno se je zasmejal.) Če mu žena reče eno samo besedo, že jo nabije na mrtvo lme.»

Ves se je razvnel: «Nobene besede mu ne sme reči, da, če pa vendarle odpre usta, tedaj že prične padati po njej. Nič ne gleda, kam prileti, samo udriha in vpije: Ti bom že pokazal, kdo je tu gospodar, kdo bo koga kam pošiljal, to ti bom izbil iz glave!»

Gospod Solivar se je ob tej priliki znašel v taki ekstazi, da je pozabil povedati, če ga njegova žena res tepe. Ko smo ga opomnili, se je takoj zavedel in nadaljeval:

«Če me pretepa, vprašate? V primeri z milijardami udarcev, ki padajo in so v vseh časih padali po ženskih plečih, temu nikakor ne morem reči pretepanje. Ne, to ni pretepanje, to je nagajivost, norčava nagajivost mačke, ki brez slabega namena praska. In to vprašujete, gospoda moja, če meče vame razne predmete? Ona rabi razmaha gibanja, osvobodila se je ozkosrčnega gredosodka, da ji pripada mesto v kuhinji, pri štedilniku vi pa trdite, da meče vame lonce. Pravite, da jo je slišati iz kuhinje. V kateri kuhinji pa se zdaj pa zdaj ne razbije kak lonec?»

To rekši je umolknil in zaključil svoj zagovor: «Sicer pa, govorimo rajši o čem drugem.»

Zato torej nismo več govorili o tem, zakaj sleherni izmed nas je vedel, kako je s stvarjo in kako bi nam na nadaljnja vprašanja odgovoril: «Da me davi, pravite? Turški sultan in begi so dali zadaviti tisoče in tisoče odalisk, če pa mene moja žena malce prime za vrat, tedaj že vsi govorijo, da me davi. Da me dostikrat vrže na hodnik? Gospoda moja, ali naj mar zmerom tičim v kuhinji ali v sobi? Ali naj ves svoj prosti čas prebijem v kuhinjski vročini, v dimu in sopari?»

Vedeli smo, da bi nam z enakim dobrodušnim nasmehom pojasnil, zakaj ne sme kaditi. Ali naj s smrdečim dimom pipe ali

ostrim vonjem cigare uniči armo cigarete, ki jih kaditi njegova žena?

Kako smo se začudili, ko je nekega dne planil v kavarno in nam mračno sporočil, da se bo dal ločiti od svoje žene in enkrat za vselej napravil konec. Govoril je o tem, da se ne bo več vrnil domov in da bo dotlej, dokler ju sodišče ne bo ločilo, stanoval kje drugje. Najel si bo sobo in do sodne odločitve lepo v miru čakal.

Zaman smo silili vanj in ga prosili, naj nam pojasni, čemu se hoče prav za prav ločiti.

«Tega ne boste nikoli razumeli,» je dejal s solzami v očeh. «Tako rad sem jo imel, bila je zame božansko bitje. Toda domov se ne vrnem več. Ko se bo vrnila s sprehoda, bo našla stanovanje prazno. Moja uboga žena, ločiti se moram od nje, čeprav mi srce poka. In vendar moram to napraviti!»

Izpočetka smo mislili, da je znorel, šele ko nas je povsem mirno pričel izpraševati, kako se je prav za prav treba ločiti, smo se prepričali, da je z njim v tem pogledu vse v redu.

«Najprej morate iti k odvetniku in mu povedati vzroke, ki so vas prisilili k ločitvi; odvetnik bo potem napisal prošnjo za ločitev zakona in jo oddal sodišču.»

«Razumem,» je ihtel gospod Solivar, «ah, moja uboga žena, kdo bi si bil mislil, da jo bo na stara leta doletelo kaj takega, toda

more tihotapiti s ponarejenimi banderolami. Mlin »Orijent«, je s takimi ponarejenimi oznakami »posloval« dolgo časa. Po izjavi ravnatelja »Hranoinosna«, G. Nikolova, sta inspektorja Serjakov in Petrov morala podati ostavko in je policija uvedla preiskavo.

«Vreme» dodaja tej vesti, da sta odpuščen inspektorja, očitno neuspešnega in prikrivanja tihotapstva, pristaja »Demokratskega sogovora« posebna miljenca tajnika »Hranoinosna«, Spasova, in so vsi trije kar najdemonstrativneje sodelovali v podvigih Andreja Lipčeva.

Tako imajo torej tudi v Bolgariji svojo »plombaško« afero in je res znatno, kako se je škodoželjnost, s katero se je poročalo o podobnem dogodku v naši državi, masčevala prav na škodoželjnih samih, ker so ravno sговорistični listi skušali z obo »afero« izpodkopavati ugled naše države, in je stvar se tem hujša, ko v Sofiji ne gre, kakor v Beogradu, za zasebne ljudi, brezpomembne trgovce, ki so se okoristili na račun države, temveč za visoke uradne osebe, iz neposredne okolice moza, ki je že pred kratkim stal na čelu bolgarske državne uprave in sedaj preži na prvi ugodni trenutek, da bi se zopet povzpela na stolec ministrskega predsednika.

Afera s ponarejenimi banderolami »Hranoinosna« je v sofijski javnosti napravila zelo mučen vtisk, v zemljedelskih krogih pa je izzvala veliko razburjenje in ogorčenje.

Edina slovenska tedenska revija
»Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Velike poplave v Besarabiji

